

113 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【卓群布農語】 高中學生組 編號 1 號

Makua ca bunun taqus uvava'az qabas

Maca iniqumicas madadaingaz nita'a bunun qabas, kanahipun ca tisuva'azis ququm, altupat bananaz cina binanau'az, maszang amin ca kinahipan nai, makucia ka nai iniqumican qabas masumsumis diqanin antala tis'uvazuna uva'az dii, kitnga' amin makanal tu na makua andasandasis uva'az dii tataqu piqumic.

Maca anubutun ca binanau'az asat pasnava'unis kisamuan tu asat makua huzanghuzang, na palacihalis uva'az kumbu'is kitbununan. Mu'amin ca tatlumaq masimaupas kisamuani' mangki' huzanghuzang miqumic, na tuqumicis uva'az tis'uvazaun. daqat maca makacapuq tu bunun mangki', mantan kasauqbungus bunun saduu, nai ca sicicihalis uva'az kumbu'is tian cina patisuva'az. Uuca tis'uvazunin ca uva'az na musasuu masumsumis diqanin, kuscaivis tamasaz masladingis ququm. anqavicun amin masumsum paka'us makacapuqa bununi'. Tudipin maca minqalivin ca pucuqes uva'az, na panka'unin patuqumicis uava'az dii; maca kabahi' pistavinanis bananaza uva'az, na sidaing luc'as panka'un; saduduuti na mucqa'ang makackac ca uva'az taldia, na asat madasis mama'az muha'an lumaqes binanau'az dii, masumsumis tatlumaq cia tu maqtu'ang maciusis mintatqabu ka bunun.

Maca bunun qabas ca maqaipus uvava'az, mantan maqaciap ca madadaingazi' taqus uvava'az. Uuca ququmang na ciang tina ca andasanadas maqaipu. maca katingmut muhaan qumah kuzakuza, na ama'un tuza' ca uva'az munhaan qumah. uuca minsanavanin, na uqna'un tina ca ququm mama' mulumaq. Na mama' ca duma' bunus kakaunun, lukic, mama'az. Maca kalumaqen, maiza ca mabazus tilac, ancaqas takan munculan, palasapuz pitdia. Daqdaqanina nai pakadangazun tungan, daqat maca tina ca maqaipus ququm, nii' tu qalmang mapuktan. Uuca masabaqen, asat silaiba'us tamatina ca ququmi' masabak, sauhaan tuququqen ca tulkuk mincinqal ca diqanin.

Maca mindudu'azin ca bananaz uva'az, na ciin tama ca andasandasis, taqu pintamasazis kukuzaun, pasaduu tu makua kaqumah, qanup, matin'unis mama'az. Maca mindudu'azin ca binanau'aza uva'az na ciin tina ca madas tataqu, pisqanciap macucuazis mama'az, matitin'un, maqaipu sinizingzavis lumaq, pala'aminis kiquancaipan; kamanautin ca uva'az taldaing mintalminduu, na maqtu'in taluluskus talnaqtunin na bunun minhamus iniqumican. maupa ti' ca madadaingazis bunun qabas tataqus uvava'az.

布農族古時的幼兒教學

家族中有人生育兒女是一件喜悅的事，應用傳統儀式歡迎一個小生命的來到。

布農族人有胎教觀念，婦女懷孕後，除了孕婦遵守應有的禮俗和禁忌之外，甚至家人對將出生的小生命保有一定生活規範，為確保小生命安全誕生，古時的接生婆也很重要。嬰兒平安誕生之後，先感恩天神，後祈福嬰兒之外，還有答謝接生婆的儀式（anqaqavic）。嬰兒臍帶脫落後，舉行酒宴（patuqumic），若是生頭胎男嬰（pistavinan）更是隆重慶賀。視嬰兒逐日健康成長，家人擇日帶禮回女方家，答謝女方為男方家族生育子嗣。

父母對幼兒的照顧非常呵護有方，嬰兒期時安放在母親身邊，家人清晨到田裡工作時，父母也要背著嬰兒到田裡。睡覺時，嬰兒一定是在父親或是在母的懷裡入眠，直到雞鳴或是天亮。

孩子長成少年時，男孩由父親帶領著學習各種生活技能，女孩則由母親帶領著生活。使孩子充實各類生活技能，慢慢長大成年，加入族人的生活團體。早期的布農族人即是這樣養育孩子。